

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.764/2017/4. szám

A Szegedi Ítéltábla a Bihari Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Bihari Krisztina) által képviselt felperesnek - a Dr. Bohács Zsoltügyvéd által képviselt alperes ellen törzskönyv kiadása és egyéb iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2017. május 31. napján kelt 13.P.20.232/2017/8. számú ítélete ellen az alperes részéről 9. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a megfellebbezett rendelkezését **helybenhagyja.**

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 12 700 (tizenkétezer-hétszáz) Ft másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az alperes jogelődje, a **(alperesi jogelőd neve)** Zrt. (a továbbiakban: alperes) és a felperes 2006. november 7. napján **(kölcsönszerződés száma)**. számmal jelölt deviza alapú kölcsönszerződést kötöttek egymással, amely alapján az alperes 5 000 000Ft kölcsönt folyósított a felperesnek a **(gpjmű frg.rszm.-a)** frsz-ú, AUDI A6 típusú gépjármű megvásárlása céljából.

A kölcsönszerződés részét képezte az alperes **(Üsz.1. száma)**. számú üzletszabályzata (a továbbiakban: Üsz.), amely egyebek között az alábbi - jelen jogvita és a fellebbezés elbírálása szempontjából releváns - rendelkezéseket tartalmazza.

IV.7.: „Amennyiben az elsődleges biztosíték opció, és az egyedi kölcsönszerződés futamideje 5 évnél hosszabb, úgy a kölcsönbevevő köteles a hitelező felszólítására - az eredeti feltételekkel egyező tartalommal - ismételt vételi jogot engedni, amelynek időtartama legalább a szerződés lejártát követő 3 hónap.”

IV.9.: „Amennyiben a Kölcsönbevevő a kölcsönszerződésben foglalt valamennyi kötelezettségét teljesítette, úgy a Hitelező köteles a gépjármű törzskönyvét és a korlátozó bejegyzések törléséhez szükséges nyilatkozatot kiadni.”

VI.1.: „A Kölcsönbevevő köteles a hatósági nyilvántartásba, a gépjármű forgalmi engedélyébe és a törzskönyvébe a Hitelező javára - Felek között létrejött szerződésnek megfelelően - a vételi jogot vagy a jelzálogjogot és annak biztosítására az elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyeztetni, és ennek megfelelően úgy rendelkezni, hogy a hatóság a törzskönyvet a Hitelező mint a korlátozás jogosítottja részére küldje meg”.

A peres felek a kölcsönszerződés megkötésével egyidejűleg biztosítéki célú adásvételi szerződést kötöttek, és az alperes javára opciós jogot alapítottak a kölcsönösszegeből vásárolt gépjárműre. Az opciós szerződés 4. pontja szerint a hitelező a vételi jogot a szerződés aláírásától számított 5 éves időtartam alatt, de legfeljebb addig az időpontig gyakorolhatja, ameddig vele szemben a kölcsönszerződésből eredő tartozását a kölcsönbevevő maradéktalanul nem teljesítette. A felek a vételi jog biztosítására az opciós joggal terhelt gépjárműre elidegenítési és terhelési tilalmat is kikötöttek (szerződés 6. pont). Az opciós szerződés 7. pontja a vételi jog gyakorlásának feltételeit rögzíti, amely szerint az alperes a vételi jogát abban az esetben gyakorolhatja, ha a kölcsönbevevő a kölcsönszerződésben megjelölt bármely esedékességi időpontban - az esedékességet követő 15 napon belül - akár részben vagy egészben nem tesz eleget valamely fizetési kötelezettségének, továbbá ha a kölcsönszerződés bármely oknál fogva felmondásra kerül.

Az alperes a szerződéses jogviszony tartama alatt a **(Üsz.1. száma)** számú üzletszabályzata helyébe a **(Üsz.2. száma)** számú üzletszabályzatát léptette, amelynek a „zárt opcióról” rendelkező V.6. pontja szerint a hitelező az opciós jogát az opciós szerződésben kikötött feltételek beálltától kezdődően gyakorolhatja, az opciós szerződésben kikötött időtartam alatt. Ez utóbbi üzletszabályzatnak az V.7. pontja a szerződéskötéskor hatályos Üsz. IV.9. pontjában foglaltakkal azonos rendelkezést tartalmaz.

Az alperes a kölcsönszerződést 2014. január 13. napján felmondta, és bejelentette, hogy egyidejűleg opciós jogát gyakorolni kívánja.

A felperes módosított keresetében kérte az alperes kötelezését a kölcsön felhasználásával vásárolt gépkocsi törzskönyvének a kiadására, valamint az alperes javára a gépjármű-nyilvántartásba bejegyzett opciós jog törlésére irányuló nyilatkozat ítélettel történő pótlását. Keresete indokaként előadta, az Üsz. IV.7. és az opciós szerződés 4. pontja az 1959. évi IV. tv. (a továbbiakban: 1959-es Ptk.) 374. § (2) bekezdésébe ütközik, s miután a gépkocsit terhelő, alperes javára alapított opciós jog gyakorlására nyitva álló 5 éves határidő lejárt, az alperesnek már nincs jogcíme a törzskönyv birtokban tartására. Hivatkozott továbbá az opciós szerződés 7. pontjának tisztességtelenségére is.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Kifejtette, hogy opciós joga az utóbb hatályba lépett **(Üsz.2. száma)** számú üzletszabályzat V.6. pontja alapján ún. zárt opció, amelyet az opciós szerződésben kikötött feltétel beálltától kezdődően gyakorolhat, az 5 éves időtartam e feltétel bekövetkeztétől számítandó. Előadta, a szerződést felmondta, ezzel bekövetkezett az opciós jog gyakorlására alapot adó feltétel, s miután a felmondás közlésével egyidejűleg nyilatkozott arról is, hogy élni kíván a vételi jogával, azt határidőben gyakorolta. Emellett érvelése szerint a törzskönyv birtokban tartása nem a vételi jog, hanem a kölcsön atipikus biztosítéka, így mindaddig jogosult a törzskönyvet magánál tartani, amíg a felperes nem teljesíti valamennyi fizetési kötelezettségét. Érvelése szerint a törzskönyv kölcsönszerződéshez kapcsolódó biztosítéki jellegét támasztja alá az Üsz. VI.1., 2. és 3. pontja, valamint az a tény is, hogy az opciós szerződésnek nincs olyan rendelkezése, amely az opciós jog megszűnése esetére a törzskönyv kiadásának kötelezettségét írná elő. Utalt továbbá arra, nem ért egyet a Kúria e tárgyban elfoglalt álláspontjával, azt részletezett érvei alapján okszerűtlennek minősítette. Fenti álláspontja alátámasztásaként számos egyedi ügyben hozott döntésre, a Pénzügyi Békéltető Testület ajánlásaira, valamint a 326/2011. (XII. 28.) Korm. rendelet 100. § (3) és (4) bekezdésében foglaltakra hivatkozott.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest a **(gpjmű frg.rszm.-a)** frsz-ú, AUDI A6 típusú személygépkocsi törzskönyvének kiadására, valamint pótolta az alperes hozzájáruló nyilatkozatát a javára bejegyzett opciós jog törléséhez. A törzskönyv kiadására kötelező ítéleti rendelkezésének

indokolása szerint a felek a vételi jog biztosítékeként állapodtak meg abban, hogy a vételi joggal terhelt gépjármű törzskönyve az alperes birtokába kerül, s miután az Üsz. IV.7. pontjának érvénytelensége közérdekű perben megállapításra került, az alperes vételi joga a szerződés aláírásától számított 5 év elteltével megszűnt, így az alperesnek nincs jogcíme a törzskönyv birtokban tartására. Utalt arra, az alperes zárt opcióra történő hivatkozása közömbös, mivel a perbeli jogvita elbírálása során a szerződéskötéskor hatályos Üsz. rendelkezései az irányadók, annak az alperes által hivatkozott IV.9. pontja megfelelő értelmezéséből pedig nem vonható le az a következtetés, hogy az alperes akkor is jogosult a törzskönyv birtokban tartására, ha a jogosultság alapjául szolgáló opciós jog megszűnt.

Az ítélet ellen az alperes fellebbezett, kérte az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a törzskönyv kiadására irányuló kereset elutasítását. Változatlan álláspontja szerint a törzskönyv birtoklásához való jog a kölcsön opciós jogtól független, atipikus biztosítéka, így mind a szerződéskötéskor hatályos Üsz. IV.9. pontja, mind az utóbb a helyébe lépő Üsz. V.7. pontja alapján mindaddig jogosult azt birtokban tartani, amíg a felperes a szerződésből eredő kötelezettségét maradéktalanul nem teljesítette. A törzskönyv atipikus biztosítéki jellegének alátámasztásaként megismételte az elsőfokú eljárásban előadott védekezését. Ennek alátámasztásául hivatkozott az Üsz. VI.1-3. pontjában írtakra, továbbá más bíróságok határozataira. Fenntartotta a Kúria Pfv.V.21.971/2015. számú ügyben kifejtett álláspontját érintő érveit, hangsúlyozva, hogy önmagában az a tény, hogy a döntését a Kúria öt tagú tanácsban eljárva hozta, nem teszi azt a bíróságok számára „kötelező normává”. Kiemelte, e tárgyban a Kúria még nem hozott jogegységi határozatot. Ismételten hivatkozott a közúti közlekedési igazgatási feladatokról és közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 326/2011. (XII. 28.) Korm. rendelet 100. § (3) és (4) bekezdésére, valamint a Pénzügyi Békéltető Testület ajánlásaira.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A fellebbezés **alaptalan**.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperes az opciós jog biztosítékeként tarthatta a birtokában a törzskönyvet, és miután az opciós joga az annak alapításától számított öt év elteltével megszűnt anélkül, hogy e jogát gyakorolta volna, nincs jogcíme a felperest mint a gépjármű tulajdonosát megillető törzskönyv birtokában tartására.

Az alperes érvelésével szemben sem az opciós szerződésnek, sem a kölcsönszerződés részét képező alperesi üzletszabályzatnak nincs olyan rendelkezése, amely alátámasztaná az alperesnek azt az álláspontját, miszerint a törzskönyv birtokban tartása a kölcsönszerződés atipikus biztosítéka. Az opciós szerződés 6. pontja szerint a felek a vételi jog - és nem a kölcsönszerződésből eredő kötelezettség - biztosítására kötöttek ki az alperes javára elidegenítési és terhelési tilalmat a vételi jog tárgyát képező gépjárműre. Az Üsz. VI.1. pontja ezzel összhangban rendelkezik úgy, hogy „a kölcsönbevevő köteles a hatósági nyilvántartásba a gépjármű forgalmi engedélyébe és a törzskönyvbe a hitelező javára - a felek között létrejött szerződésnek megfelelően - a vételi jogot, vagy a jelzálogjogot és annak biztosítására az elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyeztetni és ennek megfelelően úgy rendelkezni, hogy a hatóság a törzskönyvet a hitelező, mint a korlátozás jogosítottja részére küldje meg.” Az idézett szerződési feltétel megszövegezése, annak nyelvtani értelme is azt támasztja alá, hogy a felek a törzskönyv alperes részére történő megküldésével az alperes opciós jogát kívánták biztosítani.

Az Üsz. alperes által hivatkozott IV.9. pontja - az opciós szerződés 4. pontjával együttesen értelmezve azt - csupán annyit jelent, hogy ha a kölcsönbevevő teljesíti a fizetési kötelezettségeit, a

hitelező (az alperes) köteles kiadni a törzskönyvet. Nem jelenti azonban egyúttal azt is - az alperes értelmezésétől eltérően - hogy a hitelezőt csak akkor terheli a törzskönyv kiadásának kötelezettsége, ha a kölcsönbevevő maradéktalanul teljesítette fizetési kötelezettségeit. A fizetési kötelezettségek teljesítése - az Üsz. IV.9. pontja nyelvtani értelme szerint - csak azon esetek egyikét szabályozza, amikor a hitelező nem tagadhatja meg a törzskönyv kiadását. Nem vonható le azonban az érintett kikötés megfogalmazásából az a következtetés, hogy akkor is jogosult lenne azt magánál tartani, ha az e jogosultság alapjául szolgáló vételi joga megszűnt.

A rendelkezésre álló adatok alapján nem állapítható meg, hogy az alperes által hivatkozott **(Üsz.2. száma)** megjelölésű üzletszabályzat a szerződéskötéskor hatályos Üsz. helyébe lépett-e, ennek azonban a jogvita elbírálása szempontjából nincs jelentősége, mert annak - az alperes által az elsőfokú eljárásban hivatkozott - V.6. pontjából sem vonható le a fentiekkel ellentétes következtetés. E rendelkezés szerint ugyanis a hitelező az opciós jogát az opciós szerződésben kikötött feltételek beálltától kezdődően gyakorolhatja az opciós szerződésben kikötött időtartam alatt, ez pedig a szerződéskötéstől, nem pedig a feltétel bekövetkeztétől számított 5 év. Az V.7. pont pedig az Üsz. IV.9. pontjával megegyező rendelkezést tartalmaz.

Tekintettel arra, hogy az opciós jog gyakorlására nyitva álló határidő a szerződés 4. pontja értelmében 2011. november 7. napján letelt, az alperesnek a 2014. január 13. napján kelt levelében erre vonatkozóan tett nyilatkozata elkésett. Az opciós jog tehát anélkül szűnt meg az annak alapításától számított öt év elteltével, hogy az alperes e jogát gyakorolta volna, következésképpen a továbbiakban nincs jogcíme a felperest mint a gépjármű tulajdonosát megillető törzskönyv birtokban tartására, így annak kiadását nem tagadhatja meg.

Az alperes fellebbezési érvelésével szemben önmagában az, hogy az opciós szerződés nem tartalmaz olyan rendelkezést, miszerint az opciós jog megszűnésével az alperes köteles kiadni a törzskönyvet, még nem jelenti azt, hogy a törzskönyv birtokban tartásának joga nem minősülhet az opciós jog biztosítékának. Ezzel ellentétes következtetés nem vonható le az Üsz. VI.1., VI.2. és VI.3. pontjában foglaltakból sem.

Annyiban helytálló az alperes érvelése, hogy a Kúria perbelivel azonos tárgyú ügyben hozott Pfv.V.21.971/2015/6. számú ítéletében elfoglalt álláspontja nem köti az eljáró bíróságokat. Nem ért egyet azonban az alperesnek azzal a hivatkozással, miszerint a Kúria hivatkozott ítélete okszerűtlen következtetésen alapulna. Épp ellenkezőleg, az ítéletábra mindenben osztja a Kúria álláspontját, nevezetesen, hogy a felek megállapodásának irányadó rendelkezései, azaz az Üsz. IV.9. és VI.1. pontja, valamint az opciós szerződés 6. pontja szerkezetéből is az a következtetés vonható le, miszerint egymásra épülő kötelezettséggként csak az opció, valamint az elidegenítési és terhelési tilalom kikényszeríthetősége érdekében került a törzskönyv a hitelező alperes birtokába.

Az alperes által hivatkozott más bíróságok által egyedi ügyekben hozott döntések és a Pénzügyi Békéltető Testület ajánlása a perbeli jogvita elbírálása szempontjából közömbösek, azok a jelen perben eljáró bíróságot nem kötik.

A közúti közlekedési igazgatási feladatokról és a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 326/2011. (XII. 28.) Korm. rendelet alperes által hivatkozott 100. § (3) és (4) bekezdései csupán arra vonatkozóan tartalmaznak rendelkezést, hogy a közlekedési igazgatási hatóság mind a gépjármű tulajdonosa, mind a törzskönyvvel jogszerűen rendelkező ügyfél kérelmére dönt a jármű forgalomból történő kivonásáról és tehet egyéb - ott megjelölt - intézkedéseket, emellett meghatározza, ki tekinthető a törzskönyvvel jogszerűen rendelkezni

jogosultnak. Arra vonatkozóan azonban nem ad eligazítást, meddig tarthatja a jogosult a törzskönyvet a birtokában, illetve mikor, kinek és milyen feltételek teljesülése esetén köteles azt kiadni. Ebből következően a jelen jogvita mikénti elbírálása szempontjából nem bír jelentőséggel.

Mindennek nem mond ellent az alperes által hivatkozott 326/2011. (XII. 28.) Korm. rendelet 100. § (4) bekezdésének az a rendelkezése, amely szerint a törzskönyvvvel jogszerűen rendelkező ügyfélnek kell tekinteni egyebek között azt a pénzügyi intézményt, amelynél a törzskönyvet a jármű tulajdonosa pénzügyi követelés fejében letétbe helyezte, feltéve, hogy ez a rendelkezési jogot megalapozó okiratból megállapítható. Az alperes által hivatkozott Kormányrendelet sem biztosítja ugyanis a hitelezőnek a törzskönyv letéti őrzésének jogát önmagában azon az alapon, hogy a gépjármű vételárát vagy annak egy részét a gépjármű tulajdonosa a hitelező által nyújtott kölcsönösszegből egyenlítette ki. A törzskönyv biztosítéki célú letétbe helyezésének alapja a felek erre vonatkozó megállapodása lehet, amely megállapodás tartalma dönti el, hogy a hitelező milyen feltételekkel és meddig tarthatja letéti őrzésében a törzskönyvet.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú ítélet fellebbezéssel érintett rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperest fellebbezése eredménytelenségére figyelemmel kötelezte a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján a felperes - jogi képviselővel felmerült - másodfokú perköltésének megfizetésére, amelynek összegét - négy munkaórát számítva - a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése, valamint 4/A. §-a alapján állapította meg.

Az alperes a fellebbezéséhez kapcsolódó fellebbezési eljárási illetéket lerőta, azt a jogorvoslati kérelme sikertelenségére tekintettel viselni köteles.

Szeged, 2018. február 6.

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
előadó bíró

Dr. Lengyel Nóra sk.
áblabíró